

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทะเบียนรถมีความสำคัญมากเพราะเป็นหลักฐานสำคัญในการยืนยันแสดงความเป็นเจ้าของรถ โดยแผ่นป้ายทะเบียนรถที่นายทะเบียนออกให้ซึ่งมีหมายเลขซึ่งมีหมายเลขตรงกับใบคู่มือจดทะเบียนรถ ซึ่งแผ่นป้ายทะเบียนสำหรับรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์รับจ้างสามล้อ รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนาจร รถยนต์บริการให้เช่า รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล รถพ่วง รถดุน รถแทรกเตอร์ และรถใช้งานเกษตรกรรม ต้องมีขนาดกว้าง 15 เซนติเมตร ยาว 34 เซนติเมตร ขอบแผ่นป้ายอันเป็นรอยคูน ในแผ่นป้ายมีเครื่องหมายเป็นตัวอักษร ขส อยู่ภายในวงกลมอันเป็นรอยคูนที่มุมล่างขวาของแผ่นป้าย โดยสีของแผ่นป้าย หมวดตัวเลข และหมวดตัวอักษรยังใช้เป็นการระบุการใช้งานของรถแต่ละประเภท (ราชกิจจานุเบกษา, 2554: 6) ผู้ที่นำรถยนต์ไปจดทะเบียนเป็นรถประเภทใดก็ควรจะต้องคำนึงและใช้ให้ตรงประเภทจะได้ไม่ต้องถูกจับปรับและสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นมาภายหลัง

มาตรา 10/1 แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 ได้บัญญัติให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบก นำหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่ต้องการ หรือเป็นที่นิยมออกเปิดประมูล เป็นการทั่วไปโดยหมายเลขดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่ต้องการ หรือเป็นที่นิยมออกเปิดประมูลเป็นการทั่วไปใน พ.ศ. 2526 ดังนั้นกรมการขนส่งทางบกจึงได้จัดให้มีการประมูลหมายเลขทะเบียนรถที่เป็นที่ต้องการ หรือเป็นที่นิยมขึ้นครั้งแรกในกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 13 – 14 สิงหาคม 2546 ทั้งนี้จัดให้มีการประมูลทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และในส่วนภูมิภาค (ต่างจังหวัด) เป็นต้นมา มาตรา 10/1 แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 12) กำหนดไว้ชัดเจนว่าเงินที่ได้จากการประมูลหมายเลขทะเบียนรถสายนั้นจะต้องนำเข้าสู่กองทุนที่มีชื่อว่ากองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถ

ใช้ถนน (กปด.) และเงินนี้ก็จะถูกจ่ายไปเพื่อสนับสนุนกิจกรรมเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนเพื่อลดอุบัติเหตุบนท้องถนน ดังนั้นผู้ที่ประมวลหมายเลขทะเบียนรถก็เท่ากับได้ช่วยทำบุญเพื่อลดอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วย (Weloveplate, 2559 : <http://www.weloveplate.com/store/article/view/ความเป็นมาของการประมวลป้ายทะเบียนรถ-79684-th.html>)

กองทุนเพื่อความปลอดภัยใช้รถใช้ถนน (กปด.) เป็นกองทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นในวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกนำหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่ต้องการหรือเป็นที่นิยมของประชาชนออกประมูลเป็นการทั่วไป และให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมขนส่งทางบก เรียกว่า กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน โดยให้นำเงินรายได้จากการประมูลทั้งหมดเข้ากองทุน เพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนและถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ได้จัดทำและดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกองทุน ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดประมูลหมายเลขทะเบียนรถและการบริหารงานตามพันธกิจของ กปด. ซึ่งพันธกิจเหล่านั้นได้แก่ 1) สนับสนุนและส่งเสริมโครงการหรือแผนงานทางด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของกรมการขนส่งทางบก 2) สนับสนุนค่าอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้พิการอันเนื่องมาจากการประสบภัยที่เกิดจากการใช้รถใช้ถนน ในส่วนที่นอกเหนือจากค่าสินไหมทดแทนตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 3) สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และการเผยแพร่องค์ความรู้แก่สาธารณชน และ 4) สนับสนุนและส่งเสริมการจัดประมูลหมายเลขทะเบียนรถ และการบริหารงานตามพันธกิจของกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน โดยทั้งนี้ทั้งนั้นก็มิวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอันเกิดจากการใช้รถใช้ถนน (กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน, 2560)

นอกจากประชาชนจะเลือกซื้อรถยนต์จากรูปลักษณ์และสมรรถนะที่พอใจแล้ว ยังมีอีกอย่างหนึ่งที่กลุ่มคนบางกลุ่มสนใจนั่นก็คือเลขทะเบียน เพราะเชื่อกันว่าถ้าได้เลขที่ถูกโฉลกกับตัวเอง จะเป็นการเสริมดวงชะตาให้ดียิ่งขึ้น ทั้งเรื่อง การงาน ความรัก สุขภาพ การเดินทาง จึงทำให้เลขทะเบียนรถจึงกลายเป็นของมีค่าที่ถูกตีราคาหาศาล ผู้สนใจแย่งประมูลกันเป็นเจ้าของ เพราะเป็นเลขทะเบียนที่ไม่สามารถขอได้ตามปกติ สำหรับเลขทะเบียนสวย ทางกรมการขนส่งทางบกได้เปิดให้ผู้สนใจประมูลในสัปดาห์ที่ 2 ของทุกๆ เดือน โดยทางกรมการขนส่งทางบกจะทำการดึงหมายเลขเด่น จำนวน 301 ชุดหมายเลขยอดนิยมมาประมูล เช่น หมายเลขเรียง (1234) เลขหลักพัน

(1000) เลขเคี้ยว (9) เลขคู่ (99) เลขทอง (999) และเลขโพร (9999) ซึ่งเป็นเลขชุดที่แพงที่สุดในการประมูลทะเบียนรถยนต์ ด้านนายกิตติพัฒน์ เสนามงคล เจ้าหน้าที่ขนส่งกล่าวว่า ตัวเลขราคาประมูลที่กำหนดขึ้น มาจากประกาศของกระทรวงคมนาคมที่จะเป็นผู้กำหนดราคา โดยจะแบ่งตามความนิยมของหมายเลขทะเบียนเหล่านี้ ซึ่งราคาเป็นราคามาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับเลขชุดทะเบียนที่มีราคาค่าถูกที่สุด แต่ในสถานการณ์การประมูลที่เกิดขึ้นจริง ราคาที่ได้จากการประมูล จะไม่ต่ำกว่า 20,000 บาทขึ้นไปอยู่แล้ว “เฉลี่ยแล้วราคาที่ประมูลได้ จะอยู่ที่ 200,000 – 1,800,000 บาท สำหรับเลขโพร ส่วนเลขทอง เลขเบิ้ล เลขเคี้ยว ราคาจะอยู่ที่ 100,000 – 700,000 จนไปถึงเลขเรียงสาม เรียงสี่ ราคาอยู่ที่ 30,000 – 90,000 ซึ่งจะมีเลข 123 ที่มีราคาสูงถึง 130,000 บาท และเลขคู่สอง พวก 1100 หรือ 3663 และ 8080 ราคาจะอยู่ที่ 20,000 – 50,000 บาท โดยในกลุ่มเลขคู่สอง มีทะเบียน ฌซ 6969 ที่มีราคาสูงถึง 400,000 บาท” (ไทยรัฐ, 2559 : <http://www.thairath.co.th/content/233391>)

เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 นายสมชัย สิริวัฒนโชค อธิบดีกรมการขนส่งทางบก เปิดเผยถึงผลการประมูลทะเบียนรถเลขสวยของกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 111 ในหมวด ฌญ ว่า หมายเลขทะเบียนที่ประมูลราคาสูงสุดคือ ฌญ 9999 ประมูลได้ในราคา 11 ล้านบาท ซึ่งเป็นราคาสูงสุดในปี พ.ศ. 2555 (ไทยรัฐ, 2560 : <http://www.thairath.co.th/content/238171>) ในปี พ.ศ. 2559 ผลประมูลทะเบียนรถเลขสวยของกรุงเทพมหานคร หมวดอักษรเบิ้ล “3 กก” ประเดิมทะเบียน “3 กก 3333” วงเงิน 13 ล้านบาท ทำสถิติเป็นอันดับ 2 ในรอบ 13 ปี (ผู้จัดการออนไลน์, 2560 : <http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9590000026310>) โดยสถิติที่ทำการประมูลสูงสุดนั้น นักศึกษาหนุ่ม มหาวิทยาลัยเอแบค ทายาทนักธุรกิจ เมืองชลบุรี ชนะประมูลป้ายสวยหมวด 1 กก 1111 กรุงเทพมหานคร ราคา 25 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2557 (ไทยรัฐ, 2560 : <http://www.thairath.co.th/content/453883>) ซึ่งเป็นราคาการประมูลป้ายที่สูงที่สุดตั้งแต่ได้เริ่มทำการจัดการประมูลขึ้นมา

สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ แห่งที่ 2 (แม่เหิยะ) เป็นที่ตั้งของหน่วยงานหลักของสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ ในการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมขนส่งทางบกที่รับผิดชอบในการจัดการประมูลทะเบียนเลขสวย โดยฝ่ายทะเบียนรถเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานการจัดประมูล อีกทั้งยังมีหน้าที่บริการทะเบียนและภาษีรถตาม พ.ร.บ. ขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ได้แก่ การแจ้งไม่ใช้รถมาตรา 89 การแจ้งไม่ใช้รถตามมาตรา 79 การแจ้งย้ายออกไปใช้งานจังหวัดอื่น การขอใบแทนเอกสาร (สูญหายหรือชำรุด) การเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของรถ การโอนกรรมสิทธิ์รถ การชำระภาษี และการจดทะเบียนรถ อีกทั้งรวมถึงการจัดประมูลป้ายทะเบียนรถอีกด้วย (สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่, 2560 : <https://www.dlt.go.th/site/chiangmai/>)

จากที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้นจะเห็นว่าป้ายทะเบียนเลขสวยเป็นที่สนใจของประชาชนเป็นอย่างมาก ถึงแม้มูลค่าในการประมูลป้ายนั้นจะสูงมากเช่นกัน โดยจะเห็นได้ว่ามีผู้คนยอมจ่ายเงินเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ได้เป็นเจ้าของป้ายทะเบียนรถตามที่ตัวเองต้องการ อย่างไรก็ตามก็ยังไม่ทราบแน่ชัดว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการเลือกเลขป้ายทะเบียนของผู้ที่เข้าร่วมงานประมูล ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความชอบส่วนบุคคลก็ได้ แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังมีปัจจัยอีกหลายอย่างที่อาจจะส่งผลต่อการเลือกป้ายทะเบียนเลขสวยของผู้เข้าร่วมงานประมูล เนื่องจากผู้ทำงานวิจัยได้ทำงานอยู่ที่ฝ่ายทะเบียนรถ สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการประมูลทะเบียนรถจากกรมการขนส่งทางบกของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการประมูลให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้าร่วมงานประมูลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และยังเป็น การหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกรรมการประมูลทะเบียนเลขสวยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการพัฒนาการทำงานของฝ่ายทะเบียนรถ สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการประมูลทะเบียนรถจากกรมการขนส่งทางบกของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพฤติกรรมกรรมการประมูลทะเบียนรถกับตัวแปรปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการประมูลทะเบียนรถจากกรมการขนส่งทางบกในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการประมูลทะเบียนรถจากกรมการขนส่งทางบกของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการประมูลทะเบียนรถกับตัวแปรพฤติกรรมกรรมการประมูลทะเบียนรถจากกรมการขนส่งทางบกในจังหวัดเชียงใหม่
3. ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ที่เข้าร่วมการประมูล ซึ่งจะ ได้เป็นแนวทางในการหา กลุ่มเป้าหมายให้เข้าร่วมการประมูล
4. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมประมูลทะเบียนรถจากกรมการขนส่งทางบกของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่สามารถนำไปเสนอต่อกรมขนส่งทางบก

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานที่จัดการประมูลป้ายทะเบียนเลขสวยของสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านประชากร

ผู้เข้าร่วมการประมูลป้ายทะเบียนเลขสวย ครั้งที่ 19

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการประมูลทะเบียนรถจากกรมการขนส่งทางบกของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านเวลา

ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมการประมูลป้ายทะเบียนเลขสวย ครั้งที่ 19 ในวันที่ 25 - 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. เขตพื้นที่ในการศึกษา และสถานที่เก็บข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ คือ สถานที่จัดการประมูลป้ายทะเบียนเลขสวยของสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2559 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทะเบียนรถ หมายถึง แผ่นป้ายทำจากโลหะหรือพลาสติก มีเลขทะเบียนรถ เพื่อใช้ในการระบุประเภทรถยนต์ที่ออกด้วยกรมการขนส่งทางบก

กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน (กปถ.) หมายถึง เงินรายได้จากการประมูลมาตรา 10/1 แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 กำหนดไว้ว่าเป็นเงินที่ได้จากการประมูลหมายเลขทะเบียนรถสวย

ปัจจัยทางการตลาด หมายถึง เครื่องมือทางการตลาดที่ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ทำให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ด้าน ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านกระบวนการจัดการ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ของกรมการขนส่งทางบกจังหวัดเชียงใหม่

1. ด้านผลิตภัณฑ์ หมายถึง อักษรนำหมายเลขหมวด ความหมายของหมวดอักษร กลุ่มหมายเลขที่นำมาประมูลภาพ ภาพกราฟฟิคบนแผ่นป้ายทะเบียน

2. ด้านราคา หมายถึง การชำระเงินค่าประมูล การวางหลักประกันการรับเงินค่าประกันคืน อัตราค่าบริการที่เรียกเก็บจากผู้ประมูลได้ ราคาเริ่มต้นประมูล การเพิ่มราคาประมูล

3. ด้านสถานที่ หมายถึง สถานที่จัดการประมูล ความเป็นระเบียบ ความสะดวกในการเดินทาง วันเวลาและสถานที่จัดประมูล

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด หมายถึง การให้บริการหลังผู้ประมูลหมายเลขได้ การผ่อนชำระค่าป้ายทะเบียนแบบไม่มีดอกเบี้ย ของที่ระลึกที่แจกให้กับผู้ประมูลหมายเลขได้

5. ด้านบุคคล หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการประมูลป้าย การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ การให้บริการอย่างเต็มใจของเจ้าหน้าที่

6. ด้านกระบวนการจัดการ หมายถึง การประมูลกระทำโดยวิธีเสนอราคาด้วยวาจา (เคาะไม้) วันเวลา และสถานที่จัดการประมูล เสาร์-อาทิตย์ การรับลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประมูล การอำนวยความสะดวก ความเป็นธรรมในการประมูล การให้คำแนะนำและการอำนวยความสะดวก

7. ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ หมายถึง เจ้าหน้าที่ให้บริการและแก้ปัญหาให้กับลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนการให้บริการ ขั้นตอนในการรับบริการ ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน การจัดการประมูลตรงตามเวลา และกำหนดการ และพื้นที่สำหรับการประมูล และมีที่นั่งเพียงพอสำหรับผู้เข้าร่วมประมูล

พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออกของผู้เข้าร่วมการประมูลทะเบียนเลขสวยของสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมประมูล กลุ่มหมายเลขที่สนใจ ระดับราคาที่สามารถประมูลได้ วิธีการเลือกตัวเลขที่ประมูล การรับทราบข่าวสารการประมูล

ผู้เข้าร่วมงานประมูลทะเบียนเลขสวย หมายถึง ประชากรผู้เข้าร่วมงานประมูลทะเบียนเลขสวยของสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการประมูลทะเบียนรถ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านกระบวนการจัดการ และด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมการประมูลทะเบียนรถ ซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ในการเข้าประมูล กลุ่มหมายเลขที่ท่านสนใจ ระดับราคาที่ท่านสามารถประมูลได้ วิธีการเลือกตัวเลขที่ประมูล และข่าวสารเกี่ยวกับการประมูล